

Taxa postală
plătite în num.
No. 224.713-929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félre 6, egészévre 10 dollár. Hir-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánági
szolidaritás napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmegtelen leveleket nem fogadunk el.
Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámor Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Matei Milo 19.

Ára 5 lej

Kedd, 1933 június 13.

3693. FV SZIVAN 19. **XVI. ÉVF. 130 SZÁM.**

Irányvonalak...

„Irányvonalakról” adott intervjút Argetoianu.

Azokról a vonalakról, amelyek a „volt” pénzügyminiszter „jövendőbeli” működését irányítják fogják.

Egy szóval sem említette azokat a vonalakat amelyek a jövőbeli pénzügyminiszter „elmult” működését irányították.

Mert mi egy egész évig nyögöttük Argetoianu pénzügyminiszterségét és éppen elegendő volt az ő irányvonalából.

És most a közelmúlt legtragikomikusabb pénzügyi politikusa a jövőről beszél.

Ugy látszik ő is olyanféle politikus, aki csak az ellenzéken cselekszik. A kormányon baklövéseket csinál.

Mert ha senki a világon nem, de Argetoianu megvalósíthatta volna a programját.

Nem tette meg és most igéri. Csak akadjon választópolgár, aki hisz neki...

A jószándék utja

A világgazdasági konferencia megnyitása alkalmából a világsajtó is hallatja hangját.

Remények és kétségek szövelnek meg a suta vélemények sokaságában, de általában szkeptikus hangok dominálják a prognózisokat.

A Matin szerint „a józan ész hiányában szűkölködő világot” a jószándék utjaira vezetni van hivatva a londoni értekezlet.

A jószándék utjaira?

Mely szomorú és nevetséges feltevés!

Hiszen ha a világ mai vezetőiben a jószándéknak és a józan észnek csak a minimuma lett volna meg, akkor nem jutottunk volna olyan pokoli mélységek alá, mint amilyen mélységbe tényleg jutottunk.

Londonban ma sem a jószándék ül össze avégett, hogy a világ nyomorán segítsen, ellenkezőleg: a Daily News Croniclek van igaz, amikor hangoztatja, „hogy valóságos világsodának kellene történnie ahhoz, hogy az értekezlet eredményekre vezessen, mert a kulisszák mögött sötét erők elgáncsolni igyekeznek a sikert”.

Ezek a sötét erők nem a kulisszák mögött fogják elgáncsolni a konferenciát és vezető államférfiak, akik a világgazdasági eredményeit, hanem nyílt színen. Mert ezek a sötét erők — maguk a delegátusok ság „szanálására” gyűlnek össze Londonban.

A logikának tótágast kellene állania ahhoz, hogy valaki elhinni legyen képes azt, hogy azok az emberek, akik egy évtizeden keresztül minden energiájukat a világ tönkretételére koncentrálták, most egyszerre — valami csodálatos égi látomás hatására — eme csőd és katasztrófa jóváterelén munkálkodhassanak.

A jószándéknak az az utja, mely Londonban érvényesülni hivatott, valóban a pokol köveivel van kiköveve. Egnéhány álmodozó kivételével, a Londonban összehűtő delegátusok annak a plutokratanehézipari-miljtárista érdekszövetségnek megbízottjai és részben öntudatlan keréktolói, akik az egész világot, az egész szenvedő emberiséget a zsebük fenekéből szemlélik.

A franciák egészen precizen fejezik ki máris, hogy jószándékuk mögött milyen hamis konsziderációk húzódnak meg. Hajlandók együttműködni a világgazdasági válság érdekében, de ugyanakkor „vigyázni fognak arra, hogy súlyos áldozatokba kerüljék pénzügyi stabilitásukat nehogy felborítsák”.

S amiként a franciák, úgy a többi „jóakaratauk” is ezekre a vélt áldozatokra fognak hivatkozni.

Arra, hogy a világ és a nyomorgó milliók érdekében hozzanak áldozatot, egyetlen delegátus sem fog vállalkozni.

A józan ész helyett ismét csak a rabszág lesz az, mely a londoni értekezleten érvényesülni fog. Nem szelíd bárányságok jószándékú versengése lesz

Az amerikai kormány jegyzékben hívta fel az adósállamokat a június 15-iki esedékesség fizetésére

Anglia valószínűleg fizetni fog

London, június 12. Az amerikai kormány jöleresült helyről szerzett információk szerint jegyzékben intézett az adósállamokhoz, melyben felhívja a kormányokat a június 15-iki hadiadóssági esedékesség fizetésére. Franciaország, Belgium, Eszt., Lengyel- és Magyarország kormányai a jegyzékben felszólítást kaptak aziránt is, hogy a december közepén elmulasztott fizetéseket most utólag teljesítsék.

Ezzel kapcsolatban a londoni lapok beavatott helyről szerzett értesülései szerint az angol kormány kedden fog-

ja ismertetni az alsóház előtt elhatározását az Egyesült Államokkal szemben június 15-én esedékessé váló hadiadóssági annuitás ügyében. Nem tartják ki zárnak, hogy Anglia június 15-én fizetni fog az Egyesült Államoknak, bár ezáltal is hangoztatni fogja, hogy feltétlenül igényt tart a kérdés olyan rendezéséhez, amely a további részletek fizetésétől a jövőben felmenti.

Egyidejű jelentés szerint az amerikai, francia és angol kincstári hivatalok és jegybankok delegátusai folytatják tanácskozásait.

Prága helyett továbbra is Berlinben marad a német szociáldemokrata párt központja

Rosenberg újra fenyegeti a zsidóságot. Spanyolországban nem türik a náci lobogót. A gyalázatos üldözések tovább tartanak

Berlin, június 12. A németországi és csehszlovákiai lapokban fölbukkant az a hír, hogy a németországi szociáldemokrata párt központját Prágába helyezik át és itt adják ki egyelőre hetilaplaként a párt hivatalos lapját, a Vorwärts-et. A prágai pártvezetőséget a Németországból elmenekült szociáldemokrata vezetők közül alakítják meg. Ezt a híradást a berlini pártvezetőség erősen cáfolta, ma pedig a porosz országgyűlés szociáldemokrata frakciója foglalkozott a kérdéssel és egyhangulag a legelősebben elítélte azt a tervet, hogy a párt irányítását Berlinből Prágába helyeznék át. Határozottan ki mondták, hogy a párt központjának minden körülmények között Berlinben kell maradnia.

Berlin, június 12. A szociáldemokrata párt birodalomgyűlési frakciója szombaton kimondotta, hogy a szociáldemokrata párt székhelye továbbra is Németországban marad. Heves vita fejlődött ki a gyűlésen és igen sokan voltak, akik azt követelték, hogy helyezték át a párt vezetőségét Prágába. Loebe képviselő csak nehezen tudta a többséget meggyőzni arról, hogy helyesebben cselekszenek, ha a párt székhelye továbbra is Berlinben marad. Azok, akik Prága mellett szólaltak fel, rámutattak arra, hogy külföldre költözött a német szociáldemokrata párt valamilyen nyi exponált embere, így Wells országos elnök és Breitscheid birodalomgyűlési frakcióvezér is.

Berlin, június 12. Alfred Rosenberg a Völkischer Beobachter mai számában a zsidó kérdéssel foglalkozik és azt írja, hogy a zsidók sorsa ma hasonlíthatatlanul könnyebb, mint Németország sorsa volt a novemberi rendszer jóvoltából (!). De rosszabbra fordulhat a zsidók sorsa, ha a világ zsidósága tovább folytatja Németország elleni akcióját. A következő hónapokban a német kormány megfigyeli az eseményeket és azoktól teszi függővé újabb intézkedéseit.

Madrid, június 12. A madridi német nagykövet demarsot nyújtott át a külügyminisztériumban és tiltakozott az ellen, hogy a német birodalom hivatalos lobogóját sorozatos sérelmek érik Spanyolországban. Az utóbbi hetekben majd minden nap előfordul, hogy vala melyik kikötőben horgonyzó német hajóorr letépték a horogkeresztes zászlót. A spanyol kormány közölte, hogy mindent megtesz a német színék és lobogók védelmére. A hivatalos lap szombati száma rendeletet közöl, amely tudatja a lakossággal, hogy azok, akik a német birodalmi lobogót megsértik, büntetendő cselekményt követnek el.

Hamburg, június 12. A város volt szociáldemokrata polgármesterét, Reutert tegnap újból letartóztatták. Az eljárást azon a címen folytatták ellene, hogy hosszú éveket elzölt a szovjet szolgálatában a Volga vidéken népbiztos volt.

tatta, hogy mit várhatunk a világétekezlet kéjutató delegátusaitól.

A négyhatalmi egyezményt is. Ez a világ egész mai szellemi, morális és gazdasági keresztmetszete.

Akik a világot megrontották, nem lehetnek e sántáni rontás diktorai is egyben. A világot velük nem, csak nélkülük lehetne megmenteni.

VILAG TÜKRE

Vallás és fajvédelem

Anglia egyik legnépszerűbb lelkes és hitvánoka: William Ralph Inge, a londoni Szent Pál katedrális dékánja. Személyét úgy tekintik, mint Angolország erős morális és politikai erejét, ő maga — mint azt a lapok egyöntűen megállapítják — megtestesítője a puritán angol életnek. Inge dékán, akinek nagy érzelme van szociális kérdések iránt minden internacionalizmusnak esküdt ellensége. Sem a második, sem a harmadik internacionálé elveivel nem azonosítja magát, de van egy emberi, magasabb hitvallása a nemzet, közösségről amelyet az anglikán világ nagyon respektál.

William Ralph Inge dékán a németországi események alkalmából kilépett konzervatív rezerváltóságából és a lapokban hozzászólt a hitleri eseményekhez.

„Még nem régen — írja a dékán — Angliában az volt a közvélemény, hogy Németországot egyenjogusítani kell az európai nagyhatalmakkal. A háborút követő években úgy látszott hogy Németország megmutatta a haladás iránt való hajlamosságát. Megmutatta, hogy kulturéletében hozzá akar igazodni Európa többi népeizhez és részt akar venni az újjáépítés és fejlődés hatalmas munkájában. En, aki a németek barátja vagyok, örömmel vettem ezt tudomásul. Tudom, hogy egy ilyen hatalmas és sok jó kvalitás fölött rendelkező népet nem lehet mellőzni az európai politika koncertjében.

Az újabb események azonban Európa kultúrnépeiben teljesen indokolatlan hangulatváltozást idéztek elő Németországgal szemben. Meg kell jegyezni, hogy az a hangulatváltozás nem vezethető vissza ugynevezett „atmoszférikus zavarok-ra”, amiket a napi politika szokott felidézni. Ez a változás az európai népek közfelfogásában Németországgal szemben sokkal mélyebb, sokkal alaposabb. Nálunk nemcsak a két nép közötti temperamentum különbsége okozza ezt a változást, hanem főleg az, hogy mi angolok nem tudjuk megérteni az új Németország faji felsőbbrendűségét hirdető álláspontját. A nemzeti szocializmus ideál teljesen idegenek az angol nép előtt. Nem tudjuk megérteni, hogy a mai Németország le tudjon mondani arról a büszke tényről, hogy a szellemi élet vezetőfaktora legyen. Értelmetlen előttünk, hogy Németország tudományos és művészeti kiválóságait egyszerűen azért mellőzze és zavarja ki az országból, mert azok nem százszázalékos áriák. Hogyan lehet, kérdezzük, szellemileg magasrangú embereket egyszerűen azért üldözni, mert azok egy más kisebbségben lévő fajhoz tartoznak?

Évszázadok óta a zsidók a világtörténelem mostohagyermekéi. De felmerül a kérdés: honnan van az, hogy Anglia nem ismeri antiszemitizmust és nem ismeri a „destruktív zsidó” teóriát. Egy egyszerűen azért, mert mi a zsidókat mindig is egyenrangú félnek tekintettük, úgy is kezeltük őket, jogaikban soha meg nem esorbítottuk. A zsidó nálunk mint állampolgár egyféle jogokat élvez és egyféle állampolgári kötelességeket tartozik teljesíteni az állammal és társadalommal szemben. Ha a zsidókat kikapcsolják ebből a közösségi életből, ha elnyomják, ha üldözik, ha szidalmaznak, ha megvetik őket, akkor egészen természetesen magukra öltik az elnyomottak és üldözöttek tulajdonságait és csak azután válnak az államra nézve, mint ahogy azt a németek mondják, „veszedelmessékké”. Németországnak jól kellene tudnia: minden országnak olyanok a zsidói, mint amilyeneket megérdemel és bizonyára innen van, hogy Anglia rendelkezik a világ legjobb zsidói fölött. Nem is esoda. Hiszen Angolországban bántak a

Select Mozgó

Mai kezdettel mutatja be

Zsvángok a ledézetlen

szenciális kalandorfilmet, főszerepekben: Thomas Meighan, Barraba Weeks, William Bakewell, Charlotte Greenwood.

legembérségesebben a zsidókkal.

Azt hiszem, kissé eltértek a tárgytól. Nem az én feladatomban, hogy egy más népek az ügyeivel foglalkozzam és nem is akarok Németország fölött ítéletet kezni. De minthogy barátja vagyok a német népeknek, mélyen érint az, amit barátaim eszelesek. Ez az oka, hogy beszélek rólok. Mindenekelőtt le kell szögezmem, hogy elsősorban keresztény vagyok. És egy keresztény számára nincs német és francia, nincs angol, vagy amerikai. Isten előtt mindenki eszeledeinek és életmódjának arányában bírálható el. Aki hisz Istenben, aki őszinte és becsületes keresztény, az embereket csak eszeledek, nem pedig származásuk szerint ítélteti meg.

Ez olyan vallási meggyőződés, amiben hinni kell. Ha valakiben nincs meg ez a hit, lelki szegénységben szenved. De az ilyen embereket is kell hogy valami eszméjük fűtse. A vallásalanok leginkább arra hivatkoznak, hogy ők az exakt tudományokban látják az ideált. Nos, az exakt tudományok tanai szerint nem lehet szó faji felsőbbrendűségről, vagy alacsonyrendűségről. Nem lehet szó egyszerűen azért, mert egész Európában ma már nincsenek tisztá fajok.

Mi, angolok, akiket általában nem szoktak alacsonyrendű fajként jellemezni és akiknek nemzeti tulajdonságait Európában senki kétségbe nem vonja, mi magunk nem valljuk tisztá fajunknak magunkat. Északról és a Földközi tenger tájékáról származó elemek keveredéseiből lettünk angolok: kelták, iberek, angolok és szászok vegyüléke vagyunk. Meg vagyok róla győződve, hogy éppen ez a keveredés használt nekünk.

Az az ellenvetés, hogy hiszen ezek a fajok mind árják. Igen ám, ha az árjakat kulturális és civilizatorikus szempontból magasrendűnek kell elbírálnunk, a sémitákat pedig ezzel szemben kell fokozni, önként adódik a kérdés: vajon szembe állítva a primitív hindut Einstein Alberttel, a hindut kelle magasabbrendűnek tekinteni? És itt van Disraeli esete. Ez a politikus zsidók leszármazottja és Anglia egyik legnagyobb államférfia volt. Soha nem fogom elismerni, hogy Albert Einstein veszedelme az európai kulturának és civilizációnak. Soha nem fogom elhinni, hogy a kommunista veszedelem olyan borzasztóan nagy, hogy a zsidók kizárólagosan ennek az eszmének a zászlóhordozói, akiket gyökerestől ki kell irtani. Nem vagyok azon az állásponton sem, hogy a kommunista agitációval szemben nyugalom kell tanúsítanunk. Elvégre ez a program a polgárság egzisztenciáját érinti és én magam is azt hiszem, hogy a demokrácia luxusát csak addig kell elviselnünk; amíg nem fenyeget bennünket a kommunista veszedelem. Ennek azonban semmi köze a faji elvekhez és semmi köze ennek az egész ügynek a zsidókhoz. A németek mai államprogramja nem egyéb beteges romantikánál. Aki hidegen és objektíven érez, el fogja utasítani az e fajta romantizmust. Aki pedig vallásosan és keresztényi hittel gondolkodik, utálattal fordul el mindattól, ami a brutalitást és intoleranciát tenyészti.

Halló! Rádióhallgató!

Olcsóbb lett a budapesti

Rádióélet

mélynyomású művészi hetilap teljes európai műsorral.
Egyes szám 8 lej.
Előfizetés: 1/4 évre 100 lej.
Pallas könyv- és lapterjesztő Cluj.

Külön hitelezői védegyeletbe tömörítik a német államadóssági kötvények külföldi tulajdonosait**Megdöbbenés a külföldi tőzsdéken a transzfermoratórium kiterjesztése miatt a Young- és Dawes-kötvényekre**

Párizs, június 12. Akció indult meg abban az irányban, hogy külön hitelezői védegyeletbe tömörítsék a németországi államadóssági kötvények külföldi tulajdonosait. A nagy nemzetközi tőzsdéken mindenütt megdöbbenést keltett az a tény, hogy a transzfermoratórium hatá-

lyát kiterjesztették a Young- és Dawes-kötvényekre is.

Több helyen azzal vádolják a német Birodalmi Bankot, hogy az átutalások beszüntetése érdekében szándékosan idézte elő a jelenlegi szituációt.

Három-három havi börtönre ítélte a fiatalok bírósága a május elsejeli röpcédulaosztogató ifjúságukat

Cluj-Kolozsvár, június 12. (Az Uj Kelet tud.) Mint ismeretes, a május elsejeli munkásgyűlés alkalmával a kolozsvári rendőrség letartóztatta Ancsel Máriát, Bermann Rózsit, Ács Gábort, Friedmann Margit és Farkas Erzsébet nevű ifjúságukat, akik lájzó tartalmú röpcédulákat osztogatták a Magyar Színház előtt tartott munkásgyűlés résztvevői között. Annak idején a rendőrség lefolytatta a vizsgálatot: s kihallgatásuk után áttette az aktákat az ügyészséghez, mely megindította az öt fiatalok ifjúsági ellen az eljárást.

A fiatalok bírósága ma tartotta meg a tárgyalást, melyen a vádlottak védelmében dr. Moldovan Valer és Saragea dr. védőügyvédek jelentek meg. Dr. Dunca tárgyaló elnök kihallgatta Drághiciu Aurel rendőrigazgatót, Pop Aurel és Clonta rendőrspektort, akik az: vallották, hogy a gyűlésen tartóztat-

ták le Ács Gábort és Bermann Rózsit, akiknél a röpcédulákat megtalálták. A vádlottak mind ismert kommunista szimpatizánsok — mondja Pop Aurel — arról azonban nincs tudomása a rendőrségnek, hogy résztvevők-e a kommunista mozgalomban. Saragea és Moldovan Aurel ügyvédek tartották meg ezután védőbeszédüket, melynek során kérték a bíróságot, hogy mentse fel a védeceiket a vád és annak következményei alól, minthogy nem sikerült rájuk bizonyítani a röpcédulaosztogatót.

Ezután a bíróság tanácskozássra vonul, majd kihirdetik az ítéletet, mely bűnösnek mondja Ács Gábort és Bermann Rózsit és három-háromhavi börtönbüntetésre ítéli mindkettőjüket, míg a többi vádlottakat bizonyíték hiányában a bíróság felmentette.

Az ítélet ellen az elítélt vádlottak a táblához fellebbeztek.

Egy berlini nevelő a Dreisler-film hatása alatt csónakkirándulásra csalta és vizbefojtotta megunt szerelmesét**Szerelmi gyilkosság biztosítási csalással. A gyilkos fiatal lány mindent bevallott**

Berlin, június 12. Az író sokszor az életből meríti témáját, de gyakran az élet is merít a regényekből témát. Így történt ez Edith Mielke berlini nevelő esetében is, aki Theodor Dreisler Amerikai tragédia című regényét ismételte meg Németországban, azzal a különbséggel, hogy ezúttal a nő játszotta a gyilkos szerepét.

Csónakkirándulás az Oderán

A fantasziikus történet részletei a következők:

Edith Mielke berlini nevelő megismerkedett Richard Schuster stettini fiatalemberrel. A feltűnően szép 24 éves lány a fiu kedvéért Stettinben vállalt állást. Körülbelül egy esztendőig a legnagyobb egyetértésben éltek együtt, sőt házasságról is szó volt közöttük, de a fiu szülei ellenezték a házasságot, mert rossz híreket hallottak a lány berlini életéről.

Edith Mielkének a stettini fiatalember iránti szerelme egyre csökkenett és végül elhatározta, hogy megszabadul Schustertől. Többször megemlítette a férfi előtt a válás gondolatát, de az hallani sem akart a szakításról. A lány látszólag beleegyezett abba, hogy továbbra is együtt éljenek, de ezt azért tette, mert ekkor már megérlelődött benne a gyilkosság gondolata.

Néhány nappal ezelőtt azzal a furcsa kéréssel állott barátja elé, hogy biztosítsa be az ő javára életét, hogy esetleges baleset esetén legalább anyagilag

valamivel kárpótolva legyen érte. A gyarmlan fiatalember megfogadta a tanácsot és biztosította magát a lány javára baleset ellen öt, rokkantság és halál esetére tízezer márkára.

Ilyen körülmények után május utolsó napján csónakkirándulásra indult a berlini nevelő barátjával. Volt egy csónakuk, amellyel gyakran tettek kisebb-nagyobb kirándulásokat az Oderán. Ezeknek a kirándulásoknak alkalmával Schuster mindig hangsúlyozta a lány előtt, hogy vigyázza kell evezniük, mert ő nem tud uszni.

Másfél órával a csónakbaszállás után a parton sétáló járókelők arra lettek figyelmesek, hogy egy nő kiáltozik segítségért az Odera hullámai közül. Néhány férfi a vízbe ugrott, de közben a lány erőteljes tempókkal már a part közelébe ért, úgy, hogy tulajdonképpen nem is volt szükség segítségére. A parton sirva mondotta el a lány, hogy vélegénye elmerült a hullámokban. A rendőrség nyomozás is megindult, de az első órákban maga a rendőrség is meg volt győződve, hogy véletlen baleset történt. Amikor azonban a rendőri bizottság tüzetesebben megvizsgálta az esetet, több gyanúmomentumra lettek figyelmesek. Így elsősorban arra, hogy a lány szakítani akart barátjával, azután pedig, hogy néhány nappal előbb a férfi a lány javára életbiztosítást kötött.

Időközben kihalszták azt a csónakot, amellyel a csónakkirándulás áldozata és a lány kirándulni indultak. A csónak

**Ha butorait
tőlünk vásárolja
3 előnye van**

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izlése lesz!
3. Készpénzért nagyon olcsón és hitelbe is kedvező feltételek mellett vásárolhat!

**Széke y és Réli
Butorgyár R. T.**
Tárgu-Mures, Bucuresti,
Brasov.A zsidó
Z

A negyvenkét éves németországi figyelemmel kísért, me sérelem, me kézenfekvő kisebbség, sohasem a így nem es ba. A közp en gondok déről s a ségeiről ve másképpen

a

A cikk

A néme a történe ne, ha Né a kisebbé játszaná. kifogások a népszöve viselője, m fog lépni ért, bár e sebb súly volt a mű metni azt sebségi j Németors politiká ug Minden ha ból szárm többi prót a sértett f amely azu Ennek a Hízen m ügyet hal nemzeti s ne védőüg zsidókérdés kérdés, va a szempon minden b német kor el vele sz ségek véd lalása 600 polgárral, mány meg rázható m metország lásponját ország a nines több lázadjon gyeleké", teké" jels a jogot ke mára, am

Bébeser ségi kong nagyobb tabb szer sebségét adata, sik sített kis hivatott óta ennek latában é telten rol kongressz kisebbség nökségéb a cionista nak elnö hogy mi politiká

A végzetes film

Elmondta a gyilkos nevelő, hogy megunt Richard Schustert, aki azonban nem akarta őt elhagyni. Elhatározta hogy megöli, de úgy, hogy ne lehessen rájönni a gyilkosságra, sőt az áldozat halálából neki haszna lehessen. Hogy célját elérje, úgy tett, mintha ugyanúgy szeretné barátját, mint ismeretségi kezdetén. Így sikerült a férfit a biztosításra rábeszélni. Amikor ez megtörtént, napokig töprengt azon, hogy milyen módon tegye el láb alól Schustert. Ekkor eszébe jutott egy film, amelynek a cselekménye egy csónakkirándulás alkalmával elkövetett gyilkosság körül forgott. A film címét és íróját nem tudta megnevezni, de a rendőrség ekkor már tudta, hogy a lányt Theodor Dreisler Amerikai tragédia című regényesített műve inspirálta a gyilkosságra.

A gyilkosság végrehajtásának részleteit ugyancsak a legnagyobb hűségvel adta elő. Elmondta, hogy hajnalban furia meg a csónakot és a lyukat egy rongydarabbal takarva el, a csónakban pedig lábát tette rá. Amikor az Odare közepéhez ért, levette lábát a lyukról és így víz lepte el a csónakot, amely felborult. Schuster rögtön fuldokolni kezdett, odauszott a férfinhoz, víz alá nyomta, azután sorsára hagyva a szerencsétlen embert, a part felé kezdett uszni. Mikor látta, hogy a férfi elmerült, a látszat kedvéért segítségért sikoltozott, a parton pedig sirva számolt be „szerelmese” tragikus haláláról.

A rendőrség letartóztatta egy lányt, mint édesanyját, akit bűnpártolás gyanúja terhel. A gyilkos nevelő egyáltalában nem bánta meg bűnét és azt a látszatot kelti, hogy nincs tisztában azzal, hogy mit követett el és hogy szörnyű tetteinek milyen súlyos következményei lesznek.

Tolsztoj**a 20. század mérlegén**

Írta: Dr. Stern Ignác.

A világhírű író biográfiája napjaink megvilágításában.

Ara 10 lej

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Arany értéknél több a bizalom! Festés, tisztításban CZINK cég fogalom

Sch

feinötte
kóser

Szakadás készül a kisebbségek frontján?

A zsidó kisebbség ki akar válni a német vezetés alatt álló nemzetiségi szervezetből. A Neue Zürcher Zeitung támadása az európai nemzetiségi kongresszus bécsi központja ellen

— Allandó bécsi levelezőnkől —

A negyvenmilliónyi európai kisebbségnek állandó védelmi szerve működik Bécsben: az európai nemzetiségi kongresszus központja. Afféle titkári hivatal, mely figyelemmel kíséri a kisebbségi életet. A németországi zsidóság jogainak megsemmisítése, ez a par excellence kisebbségi sérelem, mégsem foglalkoztatja. Az ürügy kézenfekvő: a németországi zsidók nem kisebbség, nem is képviseltették magukat sohasem a kisebbségek szervezetében s így nem esnek a központ kompetenciájába. A központ tehát mélyrehatóan hallgat. Az európai közvélemény azonban másképpen gondolkozik a németországi zsidó kérdésről s a kisebbségi szervezet kötelezettségeiről velük szemben. Hogy mennyire másképpen, ezt az öskonzervatív, a nép-

szövetségi hivatalos körökkel szoros nekuszust tartó Neue Zürcher Zeitungnak egy vezető helyen megjelent cikke bizonyítja. A cikk súlyosan elítélő kritikája a kisebbségi szervezetnek és a zsidók küszöbön álló kiválásának beharangozója. A lap megvilágítása szerint a kisebbségi szervezet a német érdekeket szolgálta, s állan dóan fellármázta a közvéleményt a német kisebbségek sérelmeivel; most azonban, amikor a német anyaaállam 600 ezer zsidót fojtogat, nem talál módot a védelmükre, mert ez a védelem a német állam elítélése lenne. Formai okokba burkolódik tehát. Ezzel szemben beigazolta, hogy nem alkalmas a kisebbségek védelmére, nem kisebbségi, hanem német szervezet.

ség német tagjai antiszemiták, hanem mert egy kellemetlen véletlen folytán a zsidókérdés nem Lengyelországban lett aktuális, amint ezt a kongresszus érdeke megkívánta, hanem Németországban. És ezzel elérkeztünk a kérdéshez, melyet egyes szkeptikusok már régebben felvetettek: Nem-e a német revíziós törekvések eszköze a kisebbségi kongresszus? Tagadhatatlan, hogy ezt a felfogást a legutóbbi hetek eseményei óta sok érveléssel alátámasztani. Közélfekvő a gyanu, hogy a mikor a lengyelországi németek üldözését hánytorgatják fel, a korridor-ra gondolnak. Ha kisebbségi védelemről beszélnek, úgy Felsőszilézia felé sandítanak. Nehéz munka lesz Ammende dr. ur számára eze ket a hiedelmeket és félelmeket megcáfolni. Sőt kétséges, hogy egyáltalán sikerülni fog-e a cáfolat. A versaillesi békekötés idejében Németországra nem kényszerítették rá a kisebbségek védelmét, a mint ezt Lengyelországgal és a keleti államokkal tették. Varsóban nagyon kikelték akkor ezen eljárás ellen, de a lengyel tiltakozásnak nem támadt Genfben visszhangja, mindaddig, míg a német kisebbségekkel tisztességesen bántak. Hogyha azonban ma megint felhangzik a kívánság, hogy a kisebbségek intézményes védelmét Németországra is ki kell terjeszteni, úgy senki sem állíthatja többé, hogy ez a kívánság nem lenne jogosult. Ami máma a zsidókkal történik Németországban, holnap megisméltódnak a lengyeleknél.

Egy csodás puder

Szeptemberben megint összeül a kisebbségi kongresszus. Wilfan elnök tisztában kell legyen azzal, hogy politikája súlyos teherpróbának lesz alávetve. Egészen biztos, hogy melléne szegzik a kérdést, miért mér a kongresszus kétféle mértékkel és hogyan lehetséges, hogy a lett szunyogból elefántot csinál, viszont a német elefántot egyszerűen eltünteti? (g. s.)

Berlin nem lehet többé a kisebbségek védelmezője

A cikk egyébként így hangzik:

A német nemzeti forradalom kihatással lesz a kisebbségi problémára is. Mert a történetek után legalább is különös lenne, ha Németország Genfben továbbra is a kisebbségek védelmezőjének szerepét játszaná. Az ellen ugyan nem lehet majd kifogásokat emelni, ha Németországnak a népszövetségi tanácsban működő képviselője, mint eddig, ezután is sorompóba fog lépni más országokban lakó testvéreiért, bár e tekintetben is lényegesen kisebb súlyú lesz a német álláspont, mint volt a múltban. De véglegesen el kell tennetni azt a felfogást, amely eddig a kisebbségi jog klasszikus előharcosát látta Németországban. Az eddigi kisebbségi politika ugyanis erre a gondolatra épült. Minden harc, mely a kisebbségi helyzetből származott, azzal végződött, hogy a többi próbálkozások sikertelensége után, a sértett fél a német kormányhoz fordult, amely azután az ügyet a tanács elé vitte. Ennek a módszernek egyelőre vége van. Hiszen minden nem német kisebbségi ügyet halálosan kompromittálna, ha a nemzeti szocialista Németország szegődne védőügyvédjévé. Hogy a németországi zsidókérdés közjogi értelemben kisebbségi kérdés, vagy sem, teljesen mellékes ebből a szempontból. Az érzelmei szempontjából minden bizonyos kisebbségi kérdés s a német kormány olyan álláspontot foglalt el vele szemben, amely eltölti a kisebbségek védőjének szerepétől. Az állásfoglalása 600 ezer zsidó vallású német állam polgárral szemben, amellyel a német kormány még el is dicsekedik, nem magyarázható másképp, mint azzal, hogy Németország elhagyta eddigi kisebbségi álláspontját. Ha áll a tézis, hogy „Németország a németeké”, akkor Berlinnek nincs többé erkölcsi joga ahhoz, hogy fel lázadjon a varsói „Lengyelország a lengyeleké”, vagy a rigai „Lettország a letteké” jelszó ellen. Németország ugyanazt a jogot kell megadja a többi államok számára, amit magának vindikál.

élére áll ama mozgalomnak, amely e politika ellen megnyilvánul. A zsidók természetesen mingyárt akcióba is léptek ebben az irányban. Motzkin és Margulies urak Bécsbe utaztak, hogy a kongresszus közbelépését követeljék. Missziójuk nagyon sovány eredménnyel járhatott, mert a kongresszus mindaddig nem nyilatkozott ebben a kérdésben. Ez annál különösebb, mert a bécsi központ az egész világot behálózó mechanizmus felett rendelkezik és ezt mindig is működésbe helyezte, valahányszor Lengyelországban, Romániában, Jugoszláviában vagy Lettországnak kisebbségi problémák merültek fel. Az újságírókat valóságilag elárastotta a bécsi központ ily esetekben propaganda anyaggal. Nemcsak amikor afféle szemorú ügy volt napirenden, mint a lengyelek büntető expedíciója Keletgaliciában, hanem sokkal jámborabb esetekben is, dr. Ammende, a nemzetiségi kongresszus vezetőikára és a bécsi központ vezetője, bámulatra méltóan tevékeny volt. Csak a rigai német dom kisajátítására emlékeztetünk. Mekkora, a lett kormány ellen irányuló propaganda kiinduló pontja volt akkor Bécs. A központnak hűségesen szekundált Lettország és a többi államok zsidó kisebbsége is, mert elvi kérdést láttak fenforogni és mert egészen tévesen azt hitték, hogy hasonló esetekben, például egy zsinagóga kisajátítása esetén, a német kisebbségek épp így a zsidó kisebbségek mellé állanak. Németországban azonban nem egy zsinagóga sorsáról van most szó, hanem nem kevesebb, mint 600 ezer ember élete forog kockán, akiknek egyetlen bűnük van, az, hogy fajilag nem tartoznak a többségi néphez. A kongresszust azonban a legtávolabbi sem érdekli ez a probléma. Wilfan, Ammende, Schiemann, Szüllő meg a többi urak mélyrehatóan hallgatnak most, mintha a kisebbségi probléma sohasem érdekelné volna őket. És ami még különösebb: hallgat majdnem az egész németországon kívüli német sajtó, sőt az egyes hivatalos német kisebbségi lapok arra is képesek voltak, hogy helyeseljék a német zsidók ellen irányuló bojkottot. Ugyanazok a lapok, melyek a Népszövetség után kiáltottak, hogyha egy lengyel voivoda bezárattott egy német iskolát, ugyanazok a lapok, amelyek a rigai dóm kisajátításakor „nekivadult lett sovinizmusról” írtak, ma helyeslik egy egész nép rendszeres kiirtását.

Az amerikai képviselőház megszavazta Roosevelt munkaalakomteremtési javaslatát

Hárommilliárd feletti közmunkát indítanak be

London, június 12. Az amerikai képviselőház tegnap megszavazta Roosevelt munkaalakomteremtési javaslatát, amelyek 3-4 milliárd dollár értékű közmunkát kívánnak beindítani. Elfogadta a képviselőház a volt frontharcosok illetményeinek emelését is. Újabb newyorki jelentés szerint: Roosevelt elnök a közelnapokban alá fogja írni az új banktörvényt. A központi ellenőrzésnek magukat alávető intézeteket egy bizoistási rendszerbe fogják foglalni, melynek céljaira befizetendő a résztvevő bankok betétállományának fél százalékát. A tizezer dollárj terjedő oetetek számára teljes, 50 ezer dollárig 75. ezenfelül 50 százalékos garanciát biztosítanak. A kétmilliárd dollárra tervezett

bitzosítási alapba az elnök aláírásával, egyidejűleg az amerikai kincstár 150 millió dollárt fizetett.

Eltiltják részvények és kötvények kibocsátását, letétüzletekkel foglalkozó magánbankoknak.

Igazgatók nem lehetnek egyúttal kommerciális üzletekkel foglalkozó intézetek igazgatói is. Az amerikai Federal Reserve Board felhatalmazást kap arra,

hogy megtagadja a hitelt azoktól az intézetektől, amelyek spekulációs célokra nyújtanak hiteleket.

A betétek után fizetendő kamat nagyságát a jövőben a Federal Reserve Board jogosított megállapítani.

Innsbruck közelében náci-tettesek revolveres merényletet követtek el Steidle tiroli Heimwehr-vezér ellen

Rintelen tartományi főnök ellen bombamerényletet készítettek elő a náci-banditák

Közvetlenül küszöbön áll az osztrák náci-párt feloszlatása

Bécs, június 12. Innsbruck közelében revolveres támadók gépkocsiból rálőttek Steidle tiroli Heimwehr-vezér autójára. Steidle karján megsebesült. A Mura-Bruck közelében levő Kirchdorfban is volt egy politikai merénylet. Két bomba robbant, de szerencsére idő előtt s nem okozott semmi kárt. Rövidesen odaérkezett Rintelen dr. Karinthiai tartományfőnök autón. Valószínűleg tartják, hogy a bombákat a tartományi főnöknek szánták. A robbanás színhelyétől száz lépésre az uton keresztbe állított üres paraszti szekeret találtak. A merénylők azt tervezték, hogy az explózió a forgalmi akadály elhárítása közben következzék be, de a bombák előbb explodáltak. Újabb jelentés szerint: az innsbrucki merénylettel kapcsolatban az osztrák-bajor határt lezárták, nehogy a tettesek átmenekülhessenek Németország területére. Közvetlenül a határvonal közelében, Scharnitznál megtalálták a merénylők autóját üresen az országot szélén leállítva. A tettesek után a nyomozás fo-

lyik. Innsbruckban a hatóságok megszállták a Barnaházat, ahol házkutatást és letartóztatásokat eszközöltek. Letartóztatások történtek egyik innsbrucki vendéglőben is, amelyet tulajdonában nemzeti szocialisták látogattak.

A tegnapi merényletekről ma telefonjelentést küldöttek Londonba Dollfuss osztrák szövetségi kancellárnak. A déli lapok értesüléssel szerint közvetlenül küszöbön áll a nemzeti szocialista párt működésének betiltása.

Egyébként osztrák kormánykörökben remélik, hogy már a jövő évben általános hadkötelezettségen építhetik fel a szövetségi hadsereget. A szolgálati idő hat hónap lesz.

A világháború elesett hőseinek tegnapi emlékünnepe a szövetségi hadsereg csapattestei először vonultak ki a volt monarchia hadseregének régi egyenruhájában. A szövetségi tartományok városaiban is voltak ünnepségek mindenütt.

Junius 22-ikén nyílik meg Püspökgyógyfürdőn a

Schwartz-féle orth. kóser pensio

felnötteknek és gyermekeknek (felügyelettel). Lakás, fürdő és elsőrendű orth. kóser ellátás. Felnötteknek 120 lejtől, gyermekeknek 100 lej. Érdeklődni: Schwartz Menyhértné leányin:ernátusban, Oradea.

Két hét az épülő országban

Diesengoff a polgármester

Komoly lap számára a helyreigazítás jelenti a keserű pilulát. Mert minden helyreigazítást szükségszerűen egy téves információ előz meg.

Ezt a cikket mégis helyreigazítással kell kezdenem. Jámbor Ferenc kollégámat kell helyreigazítanom, aki legutolsó palesztinai riportjában azt írta, hogy Tel-Aviv a világ egyetlen tiszta zsidó városa, ahol a közrendtől kezdve fel a polgármesterig mindenki zsidó.

Ez tévedés. Van még egy tiszta zsidó városa a világnak. Nincs is nagyon messze innen és ezt a várost véletlenül én képviseltem a román parlamentben. Választóimmal szemben is kötelességem tehát, hogy megvédelmezem elvitatott hírnevüket.

Vizsnitznek hívják ezt a híres várost. Vizsnitzben is mindenki zsidó. Zsidó a polgármester, zsidó az uceaspró, a tüzoltó és zsidó a rendőr. Sőt a rendőr néhány évvel ezelőtt még a kaftánjára kötötte fel a kardot. Egykori fényképek tanuskodnak róla. Ma már egyenruhája van.

Mi különbség van hát Vizsnitz és Tel-Aviv között?

Ma már fel tudom mérni a különbséget, mert ismerem mind a kettőt. Vizsnitzben éltem át életem legborzalmasabb és Tel-Avivban életem legboldogabb perceit.

Mindaz, ami a galutban abnormális, nyomoruság és szenvedés, kondenzált formában található meg Vizsnitzben. Ebben a szerencsétlen városkában mindig az volt az érzésem, hogy elátkozott romok

között járok. Nincs egyetlen ép ház a városban. Málk, omladozik minden s a hulló vakolat alól mint nyitott sebek merednek elő a vörös téglasorok. A szűk sikátorok porában piszkos, ványadt gyermekek játszanak s a városház előtti térség állandóan tele van ténfergő, dologtalan emberekkel. Halkan beszélgetnek, szakállukat simogatják és várnak valamire.

Nem munkakerülők ezek a fáradt emberek, akiknek az arcára ül ki az éhség. Dehogy munkakerülők. Dolgoznak szívesen reggeltől napestig, hogy megkeressék a száraz kenyert. De nincs munka, nincs kereset. Már hónapok óta, évek óta nincsen. Amióta az amerikai Joint háborus ujjáépítő akciója véget ért, nem építettek egyetlen új házat sem Vizsnitzben.

A sűrűn egymás mellett sorakozó apró szatócsboltok üresen ásitának s ha már véletlenül betéved egy vevő, annak a szomszéd konkurrens irigy pillantásainak keresztütnézni kell áttörnie magát. Ebben a tiszta zsidó városban egymástól nem tudnak élni a zsidók. A fokozódó nyomor önkéntelenül érleli bennük a gondolatot, hogy a szomszédjuk eszi el előlük a kenyeret. Irigykednek, acsarkodnak egymásra.

És közben pereg a dob s az adóvégrehajtók az utolsó párnákat huzzák ki a fejek alól.

Az enyészet levegője lebeg a város fölött s úgy érzed, halálraitétek között jársz.

Utána még hetekig, hónapokig nehéz tőle a szived.

visszautalja a városi pénztárba és ezt az összeget városépítési célokra fordítják. Az ő fizetéséből nyílnak a virággruppok, a cédrusfasorok és pálma-allék Tel-Aviv ucaín.

Hét-nyolc nyelvet beszél tökéletesen és a legkellemesebb társalgó, akivel valaha találkoztam. Mindenkihez egyformán szíves és mindenkit elbűvölő közvetlenségével és szolgálatkészségével. A legkiválóbb angol államférfiak megtisztelve érzik magukat barátságával és Allenby tábornoktól kezdve Wauchope fő kormányzóig minden Palesztinában járó angol politikus első dolga Diesengoff meglátogatása.

De barátságot tart fenn Diesengoff egy olyan körrel is, amely a zsidó politikai jövő szempontjából talán még ennél is fontosabb. Ő az egyetlen zsidó politikus Palesztinában, akit meghitt baráti viszony fűz a legkiválóbb arab notabilitásokhoz. A palesztinai és transzjordániai

arab sejknek egymásnak adják a kilineset Diesengoff vendégszerető házában és nyílt titok, hogy a most folyamatosan levő transzjordániai telepítési tervek szintén az ő házában nyertek reális megfogalmazást. Diesengoff kitűnően ismeri az arab szokásokat, maga is tökéletesen beszél arabul és az ő személye nem kis mértékben járul hozzá az arab-zsidó viszony fokozatos megjavulásához. Főleg a transzjordániai sejknek szeretik nagyon és halmozzák el a legkülönbözőbb ajándékokkal, amelyeket Diesengoff mindig fejedelemien viszonz. Fehér lovát szintén egy arab sejktől kapta ajándékba.

Diesengoff nem gazdag ember, de van egy jól jövedelmező vállalata, a jaffai Diesengoff et Comp. kereskedelmi iroda. Ezt a vállalatot egy rokona vezeti és ennek jövedelméből tartja fenn magát. Puritán ember és ezt a puritán szellemet honosította meg a telavivi városi közigazgatásban is.

Abban a szerencsében volt részem, hogy két óra hosszat beszélgethettem ezzel a kivételes férfival, aki lekötözött szívéllyel adott felvilágosítást minden hozzátűzött kérdésre. Legközelebbi cikkemben erről a beszélgetésről fogok beszámolni.

Marton Ernő.

Két elüldözött tudós vádolja Németországot...

Theodor Lessing Pozsonyban, Magnus Hirschfeld Párizsban mondotta el nagy j'accuse-jét. Hazatartottak a szexuális kutatás legkiválóbb uttorjé

Pozsony, június 12. A véletlen úgy hozta magával, hogy ugyanazon a napon Párizsban és Pozsonyban két elüldözött német tudós állott a nyilvánosság elé, hogy világgá kiáltva fájdalma és megalázottságát, egyben pedig vádat emeljen Németország mai uralma ellen. Pozsonyban nagyszámú közönség gyűlt össze az Uránia mozgóban, hogy meghallgassa Theodor Lessinget, a házából elüldözött híres zsidó filozófust és történelem-bölcselet, aki „Jude wohin?” címmel tartott előadást.

Előadása bevezető részében hitvallást tett németégre, amit szerinte nem lehet azoktól elvenni, akik távol hazájuktól vagy börtönök mélyén élnek.

Arra a kérdésre, hogy a zsidó merre, hová menjen, csak egyet válaszolt: Palesztinába, mert ez a zsidó kérdés egyetlen megoldása.

Ilyen értelemben cionista vagyok — mondotta Lessing dr. — de szocialista is, mert a világ proletariátusának szolidaritása él bennem.

Ezután elmondotta, hogy nemcsak zsidók, de a legjobb németek is börtönökben rothadnak és az 1933 március 5-ől 6-ra varradó éjjelt tulajdonképpen börtönjába kellene avatni, mert ezen az éjszakán számos zsidót gyilkoltak meg, többet konyv-telenné és börtönöztek be.

Ami most Németországban végbemeleg, az tulajdonképpen a szellem váltógazdálkodása

A természetben ismerjük ezt a váltógazdálkodást. Hatalmas emlősállatok, madarak pusztultak el, hogy átadják helyüket másoknak, ugyanez jelentkezik a szellem történetében is, mely most vivja harcát.

A német fajteória butaság. A németek, helyesebben a mostani rendszer, úgy tartja a zsidókat hatalmában, mint a pók az áldozatot. Addig nem engedi el, míg ki nem szívta utolsó életerejét.

Nemcsak nagy nevek, de kisemberek, az élet tulajdonképpeni hősei vannak be-

börtönözve, ezekkel mi lesz?

Szászezer német gyermeket gyógyítottunk ki, — folytatta Lessing tanár — százezer német gyermeket oktattunk, tanítottunk, akik hűségükről, szeretetükről biztosítottak bennünket. És most? Senkisémi emeli fel tiltakozó szavát!

A zsidók védtelenek, nem áll mögöttük ágyupark, se semilyen más hatalom.

Csak a szellem védheti meg a zsidókat és Palesztina az a szellem, mely ezt a védelmet nyújthatja

— fejezte bebeszédét Lessing tanár, akit percekkel át lelkesen ünnepeltek.

Párizs, június 12. A Paris Soir munkatársa nyilatkozatot kért Magnus Hirschfeldtől, a világhírű német szexuológustól, akinek szexuális kutató intézetét Berlinben a nemzeti szociálista diákok szétrombolták.

A tudós, aki egyedülálló munkát végzett a szexuális tudományok megalapozása és kidolgozása terén, az újságíróknak arra a kérdésére, hogy meddig szándékosz Franciaországban maradni, így válaszolt:

— Nincsenek terveim. Ha egészségi állapotom megengedi, szeretnék együtt dolgozni a francia tudósokkal és szeretném később befejezni „Egy szexuálkutató világművet” írt könyvemét.

— Hogyan fogadta ön azt a hírt, hogy Berlinben szétrombolták életének nagy művét?

— Az igazat megvallva, már régen megéreztem a fenyegető veszélyt. Tíz évvel ezelőtt München ucaín megtámadtak a nemzeti szociálisták és bevették a fejemet.

Most nincs házam. Talán Franciaországban maradok. Jól érzem magam Párizs szellemi és művészi légkörében.

Ebben a városban, ahol annyi bátor gondolkozó és költő dolgozott és taníttatott szabadon. Lamarckra gondolok és Calmetterre, Voltaire-re, Zolára és Gidere.

Szombat délelőtt Tel-Avivban

Erről a sötét képről nem is szabad a tekintetet hirtelen a másik zsidó város felé fordítani, mert belekápázzák a szem. Csak lassan, fokozatosan, amíg megszokja a nagy kontrasztot.

Szombat délelőtt van. A telavivi nagytéplomból, ahol Jaszele Rosenblatt a világ leghíresebb kántora épp az imént fejezte be a muszaf imát, most özönlik ki az ezernyi nép és a széles, pálmákkal övezett Allenby-körút metgelik ünneplőbe öltözött emberekkel. Ezt az utat nyu goftan át lehetne tenni bármely nyugati metropolisz szívébe, nem vallanánk ségnyet vele.

Az emberek majdnem mind egy irányba mennek. Az áradattal sodródunk mi is. Nemesak a gyalogjárókat, de a széles uttestet is ellepek a sétáló. Nem kell félőniök, hogy elgázolja őket egy autó. Szombat van és szombaton oihennek a zsidó sofförök és kocsisok is. Csak néha, ritkán baktat át a városban egy-egy jaffai arab konflis, kivánsi idegenekkel.

Megyünk az áradattal. Magunk körül egészséges fiatal torkokból halljuk esendülni a héber nyelvet, a nap dus arany-kévéjével sepi végig a tiszta uttestet, a ragyogó hársorokat, az arcokon derű és nyugalom és mi hirtelen egymásra nézünk és kacagunk. Szívükből, öblösen, tele-torokkal kacagunk. Nem is adunk számot magunknak arról, mit tesszünk, miért nevetünk, csak megyünk az áradattal, megyünk a napsütötte Allenby-uton és kacagunk. Kacag a lelünk. Valami nagy, esodálatos biztosság és nyugalom költözik a szívünkbe, nyugalom, amilyent azelőtt soha nem éreztünk, egy új, különös érzés, amely után vágytunk, amelyet tustattalanul is mindig kerestünk, de amelyet nem találtunk meg soha és sehol. Életemben először éreztem, hogy ott-on vagyok.

A hullámzó tömeggel együtt jutottunk a tengerpartra. Az Allenby-ut egyenesen a strandba torkollik bele. Szombat délelőtt minden épkézláb ember ott van a telavivi strandon. Ez a legfőbb ünnepi zórakozás. A közel másfélkilométeres omokosik nyüzsgő és tarkallik az emberek-től. Ezen a délelőttön legalább huszzer ember hullámszik itt fel s alá. A fiatal fiúk és lányok természetesen fürdenek. zmos, napbarnított testük nekifeszül a hullámok játékaának, kilométereket uszka a tengerben és vidámságuktól hangos levegő.

Zsibong az élet, a fiatalság. Itt a strandon van a telavivi divatkorzó, itt vonulnak fel a város szépei. Bár az új zsidó palesztinának legjellemzőbb vonása a erénység és a szinte puritánságig menő zyszerűség mégis a telavivi strand-korényhe kivételt képez ebben. A fejlődő

polgári jólét megengedi már magának a fényűzést is, ami természetesen először a nők toalettjeiben jut kifejezésre. Szombat délelőtt sok száz, nagyon izlésesen öltözött és nagyon elegáns nőt lehet látni a telavivi strandon.

Az új zsidó Palesztinát nem Tel-Aviv testesíti meg. Az új zsidó ország kint a forró földeken, a kolóniákon vajudik, a dolgozó chalucok véréjtekezése közben születik meg az, ami egykor a zsidó nép hazája lesz. Tel-Avivban van még valami, ami a galutra, sőt a gettóra emlékeztet. Az emberek pszichéje még nem formálódott át maradék nélkül palesztinává. Nem is lehet, hiszen napról-napra, óráról-órára nő ez a város, egyre özönlenek a diaszporából a friss ember-szállítmányok, nem esoda, ha itt még megcsapja néha az embert a galut levegője.

De azért mégis Tel-Aviv az új Palesztina szíve. Ami lendület, könnyedség, vidámság és életkedv ma Palesztinában van, az mind Tel-Avivban összpontosul. Tavasz dombjának nevezte el ezt a várost megálmodója, szülője és alkotója. Diesengoff polgármester és aki Tel-Aviv ucaín sétál, az valóban úgy érzi, hogy a tavaszban jár, egy nép tavaszában, ahol minden fiatal, minden reményteljes és minden a nagy jövő elé tárja magát.

Tel-Avivban lenni és Diesengoffal nem beszélni, sokkal elképzelhetetlenebb, mint Rómában lenni és a pápát nem látni. Tel-Aviv és Diesengoff egymástól elválaszthatatlan fogalmak. Teljesen fölösleges, hogy valaha is szobrot emeljenek majd Diesengoffnak ebben a városban. Mert ez a város maga, tiszta utjaival, parkjaival, palotasoraival, gyorsuló ritmusával, az eleven szobra ennek a nagy alkotónak.

Ő ma a legnépszerűbb embere Palesztinának. Ő testesíti meg azt a hősiessé, akadályt nem ismerő vállalkozó szellemet, amely paradicsomot varázsol a pusztaság fölé és életet önt a halott kövekbe. Mindenki rajong érte, de legfőképpen a nők. Ez is egy adalék Diesengoff egyéniségének megértéséhez. Már hetvenkét éves, de alig szürkül még a haja, az arca, a szeme csupa energiát sugároz s aki nem tudja a korát, nem nézne többnek negyvenöt évesnél. Még ma is minden hajnalban fehér paripáján lovagolja végig a várost és nincsen olyan életrezdülése ennek az új zsidó empóriumnak, a mely ne töle nyerné kiindulását.

Reggeltől estig ott ül a polgármesteri hivatalban, többet dolgozik, mint bármelyik más városi tisztviselő, de ezért a munkáért soha még egy piasztér fizetést nem fogadott el. A városi költségvetésben szerepel ugyan a fizetése, fel is veszi azt minden hónapban, de ugyanakkor

Mera & Comp. autobuszvállalat

1933 május 20-tól mindennap kétszer indít autobuszjáratot Cluj-Dej-Bistrita-Baia-Mare-Satu-Mare között.

Indulások Clujról:		Indulások Satu-Mareról-Baia-Mareról és Bistritáról:	
Indul Clujról	5.30 és 15.00 órákor	indul Satu-Mareról	12.30 órákor
érkezik Dejre	7.30 és 17.00 órákor	indul Baja-Mareról	4.30 és 14.15 órákor
indul Dejről	7.45 és 17.15 órákor	indul Bistritáról	5.30 és 15.15 órákor
érkezik Bistritára	9.45 és 19.15 órákor	érkezik Dejre	7.30 és 17.15 órákor
érk. Baia-Marera	11.00 és 20.30 órákor	indulnak Dejről	7.45 és 17.30 órákor
érk. Satu-Marera	12.00 és 20.30 órákor	érkezik Clujra	9.45 és 19.30 órákor

Cuj-Satu-Mare között naponta csak egyszeri közlekedés. Kényelmes utazás. Pontos közlekedés. Új kocsikkal. Indulás Clujról a főposta melletti autobuszállomásról.

A Zs. N. Sz. új vezetősége

Cluj-Kolozsvár, június 12. (Az Új Kelet tud.) Lapunk legutóbbi számában ismertettük a temesvári cionista konferencia határozatait. Az alábbiakban közöljük a konferencia által megválasztott új vezetőség teljes névsorát.

A Temesváron június 4-5-én megtartott XII. országos konferencián megválasztott szövetségi vezetőség:

Kib:

Diszelnök dr. Fischer Tivadar Cluj, elnök Vermees Ernő Timisoara, társelnökök: dr. Nöbel Sándor Timisoara, dr. Deutsch Mór Lugoj, dr. Marton Ernő Cluj, Nuszbaum Sámuel Oradea, dr. Szegő Ernő Déva, dr. Jordán Viktor Satumare. KIB tagjai: dr. Weiss Fülöp, dr. Brizsker Ezekiel, Handler Elza, dr. Lénárt Ernő, Drechsler Gyula, Löbl Lajos, Márton Béla, Márton Izidor Márton Zsigmond, Mannheim Lajos, dr. Molnár Gyula, Péterfi Endre, Rosenfeld Sándor, Rothbart Jakabné, Taub Abraham, WIZO részéről: dr. Roth Dezsőné, Reiter Lunka. Miz-rachi részéről: Epler Jakab, Stern József, Aviva Barisszia részéről: Reiter Ernő, Chjlevitz Hermann és Zeire Miz-rachi részéről: dr. Rosenberg Emil.

Keren Kajemeth kuratórium:

Elnök dr. Brizsker Ezekiel, társelnök Fischer Lipót Cluj, tagok: Taub Abraham, Salamon László, Princz Ernő, Pető Tibor, Rosenfeld Sándor, dr. Rosenberg Oszkár, Handler Elza, Rothbart Jakabné, Drechsler Gyula, Reiter Károly, Reiter Ernőné, Fischer Marcell.

KKL országos bizottsága:

Ritter Sándor Alba-Julia, dr. Dohány Sándorné Arad, Klein Mózes Bistrita, Fischer Sándor Brad, Kertész Márton Cluj, dr. Weisz Fülöp Cluj, Klein Dávid Cehul Silvaniei, Löwy Josua Fagaras, Zuckerman Samu Hateg, Deutsch Béla Lugoj, Szmuék Zsigmond Mercurea Ciuc, dr. Marko vits Ignáé Oradea, Blum Zsigmond Oradea, Jachzer Joachinné Oradea, Löwenkopf Kálmán Orsova, Rubinstein Albert Orastie, ifj. Bieber József Petroseni, Spielmann Eliezer Sibiu, dr. Sternberg Aladar Sighet, dr. Krausz Ferenc Sighet, dr. Schwartz Lajos Satumare, Kardos T. György Salonta, Benedikt Béla Seini, Kohn Mártonné Targu-Mures, Sajovits Béla Targu-Mures, Grün Beláné Reghin, dr. Schächter László Déva, Kertész Mártonné, Schwartz Miksa, Kasztner Rezső Cluj, dr. Abraham Józsefné Petroseni, Vida Andor Sannicolau Mare, Kauftheil Ernő, Grünberger Lipót, dr. Lénárt Ernő, Kugler Zsigmond, dr. Roth Dezsőné és Reiter Lunka Timisoara.

Országos palesztinai bizottság:

Elnök dr. Weisz Fülöp Cluj. A tagokat a világtkongresszus után választják meg.

NIB:

Elnökök: Fischer Lipót Cluj és dr. Fried Abraham Sighet. Tagok: Rosenberg Jenő, Alba Julia, dr. Mózes László Fagaras, Anhalzer Ignáé Komló Alfréd, dr. Dohány Sándorné, dr. Herezog Sándor, dr. Dohány Sándor, Szenees Henrik, Vajda István és Vogel Izsák Arad, dr. Fried Andor Beclean, Kallus Lajosné Bistrita, dr. Deutsch Ernő főrabbi, dr. Springer Artur, Szombath Samu Brasov, dr. Salamon Miksa Borsá, Fischer Sándor, Kugel Sándor Brad, Fon Sándor Chisineu Cris,

5:10

Győzött az olcsóság!!!

A két szám mutatja a budapesti

Nemzeti Sport Sporthirlap

régi és új árait Romániában.

Sporthirlap mindig 5 lej
Nemzeti Sport rendszeren 5 lej
hétfőn 8 lej

Bloch Zsigmond és Pálfi Márton Karánsebes, dr. Fischer József, dr. Weisz Jenő, Jámor Ferenc, Fischer Ernő, dr. Dénes László, Reichenberger Aladar, dr. Fenichel József, Weinberger Nándor, Weinberger Nándorné, Kasztner Ernő, Weinberger Samuné, Kertész Mártonné, Kertész Márton, Schwartz Miksa, Dux Manó, Strausz Béla, dr. Krémer Armin, Noszin Mór, Klein Gyula, Salamon Jakab, Florenthal Avram Gottlieb Lajos, Klein Eliahu főrabbi, Kasztner Rezső, Danzig Hillél, dr. Glasner Izsák, Adler Samuel és Neumann Jenő Cluj, dr. Fehér Ferenc és Sarkadi Endre Carei, dr. Rosenfeld Salamon Targu-Mures, Singer Zoltán és Weinberger Ernő Dej, Kasztner Miklós, dr. Scächter László, dr. Laufer Andor és Riesel Jakab Déva, Löwy Josua rabbi Fagaras, Abraham József és Hátszegi Ernő Hateg, Bacher Dávid Gheorgheni, dr. Kirschner Arnold, Neumann Hugó, Szidon Józsefné, Deutsch Béla és István Klein Richárd, Pényes Bernát és Reiszner Fancsi Lajos, Vadász Jenő Marghita, Löwenkopf Kálmán Orsova, dr. Bárdos Imre, Leitner Zoltán, dr. Markovits Ignáé, Rath Efraim, Juszt Mose, Wasserstrom Sándor Blum Zsigmond, Kesztentbaum Miksa, dr. Váradi Ödön, dr. Fried József, Fried Jenő, dr. Jeremiás Aranka, dr. Deutsch Elemér, Czitter Jenő, Urán László, Epstein Samu és Berkes Dávid Oradea, Gottesmann Vilmos és dr. Kálmán József Odorheiu dr. Abraham Józsefné, Hoffmann Miksa bankigazgató, Hammer Vilmos, Schaffer Lipót, Bieber József és dr. Halmos Brunó Petrosani, Adler Osz-

-Kérek egy pár gummisarkot!
-Parancsolja a legjobbat?

-Persze, csakis **Palmát!**

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, június 13.

Bukarest, 20: Zongorahangv. 21.15: Kört. 21.45: Hírek.
Budapest, 6.45: Torna. Utána grammo-fón. 9.45: Hírek. 10: Felolvasás. Közben grammo-fón. 12.05: Ének. 12.30: Hírek. 1.15: Pontos időjelzés, időjárás. — 1.30: Zenekari hangv. 2.45: Hírek. 4: Marcsi szerepel. 4.45: Potnos időjelzés, időjárás. 5: Vonósnyegyes. 6: A tegnapi lírájáról. 6.30: Lévy Ilonka énekel. 7: Francia nyelvoktatás. 7.40: Balatonj est. 10: Pontos időjelzés, időjárás, majd cig'nyzene. 11.15: Beethoven hangv.
Bécs. 15.30: Kis zenedarabok. 18.25: Wagner: Siegfried c. operája.
Berlin. 20.10: Citera.
Breslau. 23.15: Szórakoztató zene.
Lipscse. 20.25: Hangv.
Varsó. 20: Szimf. hangv.
Mlano. 20.30: Kálmán operett.
Róma. 20.45: Opera.
Prága. 20.40: Orosz zene.
Pozsonv. 18.25: Zongorajáték.
Belgrád. 19: Grammo-fón. 19.50: Nemzeti dalok.
Svájci Alaman Adó. 22.15: Jazz.
Svájci Romand Adó. 20: Mandolin zene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláíráskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak egy továbbítunk, ha portóbelvél mellékelve van.

Teljesen felszerelt ceetgyár eladó vagy béreadó. Leuobel Dóra Nasaud.

Jól bevezetett helyi rövidáruügynököt keresek. Cim a kiadóhivatalban.

Jégszekerények a készítőnél: Grünvald Jakab fémpari üzemében C. Decebal 23. Készít: bádog és tömegcikkreket.

Modernül berendezett szodavizgyár eladó, több ezer üvegelel vagy pénzestárs kerestetik. Cim: Guttman Ciucea.

Arva zsidó lány gyermekek mellé ajánl kozik. Ajánlatokat „Jó bánásmód” jelíggel a kiadóba kér.

Egyetemi hallgató vállalkozó elemi vagy középiskolás tanulókat bármily vizsgárával felkészítését, valamint bármily megfelelő alkalmazást nagyon szerény díjazással, Weisz Ernő, Árpád ut 13.

Jókarban levő szappanhűtőt megvételre keresek. Berger szappangyár, Szatmár.

Szatmáron kóser vegetárius tejcsernek étterem megnyílt. Olcsó árak. Főter 18.

Értékes szépirodalmi művek darabja 20 lej

Szép Ernő: Lila akác 20 L
Farrère: A tükörkissasszony 20 L
Toudouze: Vulkanok ébresztője 20 L
Bedel: Jerome szerelme északon 20 L
Bennett: Mr. Prohack 20 L
Bennett: Hugo 20 L
Magre: A tigris titka 20 L
Fouchardière: Ha nagyjaink visszatérnek 20 L
Renard: A bacillusember 20 L

Bikszád gyógyfürdő, Erdély Karlsbadia

Biztos gyógyulást nyújt az összes gyomor, epekö, cukor, légső és hólyagmegbetegedéseknél. Az idén nagyon olcsó árak!

Előszezion (május 15-től július 1-ig)

Árak:

Berta-lakban egy ágyas szoba napi 58 lej, penzióval étlap szerint Lei 118
Mária-lakban egy ágyas szoba napi 48 lej, penzióval étlap szerint Lei 108
Móric-lakban egy ágyas szoba napi 32 lej, penzióval étlap szerint Lei 92
Berta-lakban 2 ágyas napi Lei 105
Mária-lakban 2 ágyas napi Lei 88
Annában 2 ágyas napi Lei 72
Móricban 2 ágyas napi Lei 60

Prospektust készséggel küld a Fürdőigazgatóság Bicsad, Szénavas-sós ásványvizfürdők. Szigorú ortodox kóser konyha.

Arthur Roberts, Ida Wüst, Harry Halm. Helyárak 10 és 20 lej.

Csütörtöki kezdettel: KIEPURA énekel legsikerültebb filmjében, mindenki jól láthatja és hallhatja olcsó pénzért.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Kedd 5, 7 és 9 órákor:
Szerda 5, 7 és 9 órákor:
Az utolsó ut. Izgalmas darma. R. C. Scheriff világhírű színdarabja nyomán, főszerepben: Conrad Veidt.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

Építő- és falpar!

Remek szakkönyvek 5-öd, 10-ed áron.

Raffay: Faipari szerkezettan 45 lej
Raffay: Faipari kézikönyv 45 lej
Raffay: Butormintalapok gyűjtem. 90 lej
Németh: Az ács 84 lej
Németh: Építők zsebkönyve 60 lej
Németh: Betonmunkák könyve 48 lej
Németh: Kőművesmesterség 144 lej
Szuppan: Bádogos könyve 36 lej
Palotai: Vízvezetékészterelő 30 lej
Soltész: Családi és wikenidházak 60 lej
stb., stb. Sokezer irodalmi, tudományos és műszaki könyvek minden szakma számára.

Lepage-nál Kvár

Postán utánvétellel (portó). Beküldve portómentes. Kérje a nagy akció teljes jegyzékét.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Ma este bucsuzik a Magyar Színház. Ma este 9 órákor tartja a Magyar Színház a szezon utolsó előadását. Az Erik a buzakalász kerül színpadra, a szezon legnagyobb operettsikere. A szezonzáró előadást mérsékelt helyárakkal tartják meg.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Kedden este 9-kor: Ünnepi bucsueloadás. Erik a buzakalász. (Operettujdonosság 7-edszer. Az egész személyzet bucsúja. Mérsékelt helyárakkal. Ssz.: 140.)

SZINKÖR-MOZGÓ MŰSORA

Kedden 3, 5 és 7-kor, szerdán 3, 5, 7 és 9-kor: Az őszi manóver. A legnagyobb operettsiker, katonavigiáték. A főszerepekben: Paul Hörbiger, Lucy Englisch, Fritz Kampers. Csütörtöktől: A magyar rapszódia. Minden idők legszebb filmje, teljesen új kópia. A főszerepekben: Dita Parlo és Willy Fritsch.

Jön: A marathoni futó. Világláger. A sport a napfény, az ifjuság filmje. A főszerepben: Brigitte Helm.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Kedd 5, 7 és 9 órákor:
Szerda 5, 7 és 9 órákor:
Zsiványok a fedélzetén. Izgalmas kalanddráma, főszerepekben: Thomas Reighan, Barbara Weeks, William Rakewell, Charlotte Greenwood.

OPERA MOZGÓ:

Hétfő, kedd és szerda 3, 5, 7 és 9 órákor:
Az ezred disze. Rendkívül mulattató vígjáték. Főszerepben: Ralph

A CS
Pazar kiálti
beszélő film
Pánzs na

— Hőhull
is, Londonb
lám árasztó
mérték áru

— Ötezer
professzort.
professzort.
brucki valú
lingre bünte
az osztrák j
százezer svá

— Nem le
Franciaorszá
hivatalos lap
tált mézmen
tingenst fed
fognak kiad

— Ausztri
termése telje
letet. Bécsbő
rozs-, árpa-
mése száz sz
ségletet. Job
tavalyinál, u
let 35 százalé
portálni.

— Genfben
munkahét fel
A nemzetköz
hétfőn folyta
letti vitát.

— Akiknek
erőlködés nél
székést, ha
megisznak eg
„Ferenc Józse
vosok megáll
zsef viz szíve
hibáknál is e
kellemesen ha

— Szabad

Zsidó Kórház
házigyógyászat
kérdésben mo
a döntő szót e
minden közv
gyobb megel
ház tulajdonk
dély zsidóság
minden oldalr
engedett a K
amikor kimom
zó orvost szíve
ből, mint vidé
behozhat a kó
maga kezelhet
digi osztályv
természetesen
is megtartják
dozatokat kivá
is fényesen ig
zető főorvosok
ezt az intézke
egyhangulag
nagy, a kórház
szakos jelentő
hogy ezután a
ló orvosa otth
kórház céljain
ni rétegek és
ettek, akiknek
égteljes helyze
ak eddigi kö
lhetőleg elég
ját, a szegér
ét az eddigin
kben valósítha
átározatnak m
és a szabad
aban foglaló
asa után dr.
ándor és dr. F
évében méltat
Fenichel Mór ig
arának morális
női — mondott
alma is fokozot
i ezzel az intéz

HIREK

Royal Mozdó

Ma, kedden:
Baby

Anny Ondra-val. Operett világláger

Következő műsor:

A császárnő ibolyái

(Violettes Imperiales)

Pazar kiállítás, énekes, zenés, franciaul beszélő filmesoda. Fősz.: Raquel Meller, Párizs nagy dízeje. Francia film-produkció.

— **Hóhullám árasztotta el Egyiptomot** is, Londonból jelentik: Egyiptomot hóhullám árasztotta el. Kairóban 46 Celsiuszt mértek árnyékban.

— **Ötezer sillingre büntették Steinach professzort.** Bécsből jelentik: Steinach professzort, aki belekeveredett az innsbrucki valutásibólások ügyébe ötezer sillingre büntették és kötelezték arra, hogy az osztrák jegybancánál letétbe helyezzen százezer svájci frankot.

— **Nem lehet több mézet importálni Franciaországba.** Párizsból jelentik: A hivatalos lap közli, hogy az eddig importált mézmennyiség a megállapított kontingenst felezi s ezért mézre már nem fognak kiadni importengedélyt.

— **Ausztria rozs-, árpa- és burgonyatermetet teljesen fedezni fogja a szükségletet.** Bécsből jelentik: Ausztria várható rozs-, árpa-, cukorrépa- és burgonyatermeté száz százalékos fedezni fogja a szükségletet. Jobb buzatermet is várnak a tavalyinál, ugyhogy mindössze a szükséglet 35 százalékát kell majd külföldről importálni.

— **Genfben folytatták a negyvenórás munkahét feletti vitát.** Genfből jelentik: A nemzetközi munkaügyi konferencia hétfőn folytatta a 40 órás munkahét feletti vitát.

— **Akiknek a szívük működése rendetlen,** erőlködés nélkül úgy érhetnek el könnyű székelést, ha naponta reggel éhgyomorrra megisznak egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Szívszakorvosok megállapították, hogy a Ferenc József viz szívelvezérlésénél és billentyűhibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat.

— **Szabad orvosválasztás a kolozsvári Zsidó Kórházban.** A kolozsvári Zsidó Kórház vezetésének egy rég vajdó kérdésben mondotta ki tegnapi ülésében a döntő szót egy olyan határozattal, mely minden közvetlenül érdekelt fél legnagyobb megelégedésére szolgál, de a kórház tulajdonképpeni fenntartójának, Erdélyi zsidóságának is régi óhaja. Ennek a minden oldalról megnyilvánult óhajnak engedett a Kórházgyűlés vezetésének, amikor kimondta, hogy minden jelentkező orvost szívesen lát kebelében egy helyből, mint vidékről, tehát bármely orvos behozhat a kórházba beteget, akit saját maga kezelhet. Ez az intézkedés az eddigi osztályvezetőfőorvosoktól — akik természetesen ezt a minőségüket ezutánra is megtartják — igen nagy személyi áldozatokat kívánt, de ebből az alkalomból is fényesen igazolódott be az osztályvezető főorvosok önzetlensége, amennyiben ezt az intézkedést a maguk részéről is egyhangulag elfogadták. A határozat nagy, a kórház történetében szinte korzszakos jelentősége nem csak abból áll, hogy ezután a kórház tényleg minden zsidó orvosra otthona lesz, hanem ezáltal a kórház céljainak érdekében oly társadalmi rétegek és testületek is mozgósítva lettek, akiknek a segítségével a felelőségteljes helyzetben levő intézmény nem csak eddigi kötelezettségeinek tehet reá, hanem eléget, hanem ezutánra igazi, a szegény betegek dítalan kezelését az eddiginél is sokkal nagyobb mértékben valósíthatja meg. Az ülés a fontos határozatnak megfelelő hangulatban folyt és a szabad orvosválasztás elvét is mában foglaló kórházi ügyrend elfogadása után dr. Balázs Endre, dr. Weiss Ándor és dr. Kertész Jenő a vezetéségekében méltatták a határozatot, míg dr. Benichel Mór ig. főorvos a kórház orvosi karának morális áldozatait emelte ki. Reméli — mondotta — hogy Erdélyi társadalma is fokozott kötelezettséget fog érezni ezzel az intézménnyel szemben.

Tiszta szocialista kormány alakul Spanyolországban

Marcellino Domingo az új deziignált miniszterelnök

Madrid, június 12. A szociáldemokrata Prieto volt miniszter tegnap kihallgatáson jelent meg Alcalá Zamorra elnöknel és visszaadta a neki felajánlott kormányalakítási megbízást. Mára Alcalá Zamorra köztársasági elnök Marcellino Domingo: bizta meg a kormányalkotással.

Valószínű, hogy az új kormányban a polgári pártok nem nyerne képviselést s a miniszterek a szocialista és a radikális szocialista pártokból fognak kikerülni.

— **Csehszlovákia a nyár tartamára nem állapított meg kontingenst a vajra és tojásra.** Prágából jelentik: Az élelmiszerbeviteli szindikátus tekintettel a megnövekedett belföldi termelésre, vajra és tojásra nem állapított meg kontingenst a nyári hónapokra. Júliusra a sertésbeviteli kontingenst ötezer darab zsirsertésben állapították meg. Szükség esetén további kétezer darab importja is engedélyezhető lesz.

— **Munkájához erőt ad az Ovomaltin.**

— **Kis hírek Hitler Németországból.** Berlinből jelentik: Pénzügyi és gazdasági körökben rendkívül ügyes lépésnek tartják Schacht dr. részéről, hogy a londoni világgazdasági konferencia megnyitójára előtt állott a világ elé a német tranzfermoratóriummal, mert így reménye van arra, hogy szabadabb teszik a németországi külkereskedelmét utjait. — Münchenben a katolikus nagygyűlést váratlanul idő előtt bekezesítették, mert több ízben előfordult, hogy a résztvevőket a nyílt utcán ismeretlen tettesek inzultálták. — A Dresdener Bank alaptőkéjét 220 millióról 150-re fogja leszállítani. A vezetés azzal indokolja a műveletet, hogy állami támogatást nem vehetnek igénybe s így saját eszközeikkel kénytelenek a mérleg rendbehozásáról és a kisebb tőkével könynyebben eszközölhető rentabilis gazdálkodásról gondoskodni. — A párizsi lapok közlései szerint Seeck német tábornok jelenleg Pekingben tartózkodik. Azt állítja, hogy kínai utja magánjellegű, de Párizsban inkább azon a véleményen van, hogy a kínai hadsereg megszerzésére kapott megbízásnak akar eleget tenni.

— **Eljegyzés.** Gärtner Piroska Petrosani és Farkas Lipót Oradea jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— **„Palesztinai utamról”** címen tart Ing. Klein Gyula előadást a Salom Klubban június 15-én csütörtökön este 9 órakor. Az előadást bevezeti dr. Elekes Miklós. A klub kulturbizottsága az érdeklődőket szívesen látja.

— **A vérvád rejtélye,** a rejtély megoldása — címen husz oldalas eredeti tanulmányt közöl a „Szabad Szó” most megjelent száma, amely tudományos adatok felhasználásával ad feleletet arra a mindmáig megoldatlan kérdésre, hogy ténylegesen kik követték el azokat a gyilkosságokat, amelyekkel az évszázadok folyamán vérvád címén zsidókat vettek gyanuba. Egyéb közleményei: A transzilvánizmus és a magyar egység. Ötven kolozsvári ügyvéd jelentkezett Siancu kapitány védelmére. Beteggyára került az erdélyi magyar irodalom. Desbordes Ernő tréfái. Ferenc Balázs szerint az erdélyi magyarok csak vendégek Románia területén. Az „Erdélyi Fiatalok” tevékenysége. Kirendeltséget állít fel Kolozsváron a német-román kamara. Mit mondott a miniszterelnök Máthás András beszédére? A Szabad Szó most megjelent kettős számának ára 15 lej. Kiadóhivatal: Cluj, str. Ing. Póczy 5. Előfizetési ára egy évre 120 lej.

Magyar Színház

A szezon utolsó előadása!

Érik a buzakalás

Mérsékelt helyárak!
Magyar Színház

A timisóarai Zsidó Fiulceum, Felső Kereskedelmi Iskoja és Leánygimnázium

Összes osztályába a beiratások június 21—23. és augusztus 25—31. között történnek. A fiulceum és leánygimnázium első osztályába a tanulók a június 24-én és szeptember 4-én megtartandó felvételi vizsgálat eredménye sorrendjében iratkozhatnak be. A beiratási kérvényhez mellékelendő: a születési, iskolai, ujjoltási és állampolgársági bizonyítványok. A fiutanolok részére elsőrendű, szigoruan kóser internátus áll rendelkezésre, amelynek prasppektusát kívánatra érdeklődőknek megküldi az Igazgatóság.

NAPRÓL NAPRA

Mattern amerikai pilóta világhörüli légi útján Chabarowszkba érkezett.

A németországi körutat tett angliai sportrepülő 14 repülőgépe tegnap Hamburgból visszatért Angliába.

A budapesti Tabán rendezésére irányuló tervpályázatot július elsején fogják kiírni. Határideje háromhónapos lesz.

A magyarországi színészek hatvan tagu harci szervezet felállítására kérik, amely hivatva lesz a véletolegig menő harcot folytatni a színigazgatókkal. A jelenlegi kollektív szerződést a színészek felmondották.

Jannings a jövő szezonra szerződést kötött a berlini Deutsches Volkstheaterrel.

Olaszországban is rendszeresítették a hétvégi filléres vonatokat. Vonaton kirándulásra az első alkalommal 36 ezer 815 utas utazott.

NYILTTÉR *)

NYILATKOZAT

Alólirott kijelentem, hogy az Országos Zsidó Párt ifjusági tagozata ellenzéki csoportja nevében kiadott röpcédulára tudtom és beleegyezésem nélkül írták alá nevemet és annak szövegével nem azonosítom magam.

Cluj, 1933 június 11.

Bernáth Zoltán

NYILATKOZAT

Alólirott kijelentem, hogy a Zsidó Párt ifjusági szekciója ellenzéki csoportjának nevében kiadott röpiratra névalírással odahamiskották. Ez az eljárás annál inkább alattomos, mert én a cionisták jeltje voltam és távolról sem lehettem közöm a fenti röpirat hangjához és tartalmához. Azok ellen, akik nevemmel visszaéltek, meg fogom tenni a szükséges lépéseket.

Cluj, 1933 június 11.

Róthmann József

NYILATKOZAT

Alólirottak ezennel kijelentjük, hogy a f. hó 9-én a Lyceum-nyomda kiadásában megjelent, az Országos Zsidó Párt kolozsvári ifjusági tagozatának állítólagos ellenzéki csoportja nevében „Felhívás Cluj zsidó polgárságához” című, 9-én és 10-én osztogatott röpiratot meg nem szövegeztük, ki nem nyomattuk, azt még csak nem is láttuk, semmi néven nevezendő röpcédula kiadására senkinek felhatalmazást nem adtunk és a fentemlített röpcédulának sem a tartalmával, sem pedig a hangjával magunkat nem azonosítjuk. Nevünk a röpcédulán tudtunk és beleegyezésünk nélkül szerepel.

Nevünkkel ily lelkiismeretellenül visszaélő ismeretlen tettesek ellen megteesszük a szükséges törvényes lépéseket.

Cluj, 1933 június 11.

Hermann Dezső
Dr. Félix Márton
Fendrich Ernő

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.)

UJ KELET Legújabb hírek

Megnyit a világgazdasági konferencia

Az angol király néhány perces beszéddel nyitotta meg az értekezletet. Macdonald beszélt a király után. Macdonald után a hatalmak fődelegatusai tettek nyilatkozatot. A világsajtó reflexiói a világerőkezlettel kapcsolatban. Daladier nyilatkozata

London, június 12. A Földtani Múzeum nagytermében hétfő délután három órakor megnyitott a világgazdasági konferencia. A delegációk már jóval három óra előtt elfoglalták helyüket az ülésteremben, melynek karzatán százötven hely volt fenntartva a diplomáciai karnak és kétszázötven hely a nemzetközi sajtó reprezentánsainak.

V. György angol király három óra előtt pár perccel kíséretével a palota elé érkezett, ahol Macdonald miniszterelnök, a konferencia elnöke és Avenol népszövetségi főtitkár, a konferencia főtitkárságának vezetője fogadták és felkálauzolták az uralkodót az ülésterembe. A király megjelenésekor a teremben jelenlévők felállással hódoltak, majd a király a trónszékhez vonult és az elébe elhelyezett aranymikrofonba mondotta néhányperces megnyitó beszédét. Üdvözölte a népszövetségi tagállamok, valamint a Népszövetségen kívül álló országok, ugyancsak az angol dominumok és India reprezentánsait. Rámutatott a konferencia feladataira és arra,

hogy a világ történelmében legsúlyosabb krízis időpontjában ült össze az értekezlet abból a célból, hogy nemzetek közötti együttműködés révén a reá váró feladatot megoldáshoz juttassa.

A király annak a reményének ad kifejezést, hogy a jószándék és jóakarattal meg fogja hozni a sikert a Népszövetség és a szakértői konferenciák előkészítő munkálatainak méltatása mellett jó munkásságot kíván az értekezletnek.

A királyi szavakat az angol rádió a világ minden részébe közvetítette. Elhangzásuk után a király és kísérete elhagyták az üléstermet.

Macdonaldnak a terembe történt visszatérése után francia nyelven ismertették az uralkodó megnyitó beszédét, majd az angol miniszterelnök ismertette a konferenciára váró feladatokat.

Macdonald után a hatalmak fődelegatusai tettek rövid nyilatkozatokat. Egy más után szólaltak fel Cordell, Hull amerikai külügyi államtitkár, Daladier francia miniszterelnök, Grandi londoni olasz nagykövete, Schacht dr., a német birodalmi bank elnöke.

A megnyitó ülés további folyamán a delegáció mandátumainak igazolására került sor.

Az angol király megnyitó beszédét megelőző eseményekről a világgazdasági konferenciával kapcsolatban a következő tudósítások számolnak be:

Tegnap a londoni Victoria-pályaudvar valóságos diplomáciai értekezlet képét mutatta. A kontinens felől beérkező vonatokkal a nap folyamán 24 ország világgazdasági értekezletre kiküldött delegációja érkezett meg az angol fővárosba. A Földtani Múzeum palotájában, amely a konferencia színhelye lesz, még mindig folynak a munkálatok. Az átalakított előcsarnok és főbejárat a megnyitón még nem lesz kész, s a király is egy másik bejárat előtt érkezett hétfőn délután a palotába. Az ünnepi megnyitó után bankett, majd fogadóestély volt a delegátusok tiszteletére.

A Matin a világgazdasági konferencia megnyitásával kapcsolatban hangoztatja, hogy az értekezletnek feladata a józan ész hiányában szűkös világot a jószándék útjára vezetni és halálos veszedelméből megmenteni. Az Excelsior szerint a francia delegáció meg fogja vizsgálni az összes észszerű javaslatokat és hajlandó együttműködni a világhoz nyitott érdekekben, de ugyanakkor vigyázni fog arra, hogy súlyos áldozatokba kerüljön pénzügyi stabilitását, nehogy felborítsák.

A londoni „Times” megállapítja, hogy a konferencia feladatai igen komplikáltak, jóakarata és tetterőre van szükség, hogy a konferencia eredményhez vezessen.

A *Financial News* hangoztatja azt a meggyőződését, hogy az értekezlet eredményességének próbaköve a valuták stabilizációja.

A Daily Mail szerint a német transzfermoratóriummal kapcsolatos problémák megoldása egyik főfeladata a konferenciának. A Daily News Chronicle cikkírója pesszimiztikus hangokat üt meg. Szerinte világsodának kellene történnie ahhoz, hogy az értekezlet eredményekre vezessen, mert a kulcszák mögött sötét erők elgáncsolni igyekeznek a sikert.

Az angol lapok közlik a Londonba érkezett Daladier francia miniszterelnök nyilatkozatát, aki annak a reményének adott kifejezést, hogy végére közös megegyezéssel meg fogják teremteni a világ gazdasági stabilitását. Közben az olasz, csehszlovák és jugoszláv delegációk átutaztak a francia fővárosban a londoni világgazdasági konferenciára.

Szigoru intézkedést léptetett életbe a vasut az exportdeviza biztosítására

Bucuresti-Bukarest, június 12. A CFR igazgatósága abból a célból, hogy a Banca Nationala az exportált árucikkekért az országba jutó teljes devizumennyiségnek a birtokába juthasson, a következőket rendelte el:

Az állomások csak az országban állandó telephellyel bíró cégektől fogadhatnak el exportdeklarációt, amelyen pontosan fel tüntetni a deklarált

árának a rendeltetési ország devizájában való ellenértékét és azt, hogy a deklarációt aláíró cég kötelezi magát, hogy ezt a devizát a Banca Nationala rendelkezésére bocsátja. Olyan cégeknek, amelyeknek nincsen belföldi telephelyük, csak a Banca Nationala által kibocsátott engedély alapján engedhető meg exportáruk kivitele.

Nem szabad megvárakoztatni az adófizelőket

Mironescu rendelete az adók és adófizetők kezeléséről

Bucuresti-Bukarest, június 12. Mironescu helyettes pénzügyminiszter körrendelettel intézett az összes pénzügyi kerületi igazgatókhoz, inspektorokhoz és adminisztrátorokhoz, amelyben a következőket mondja:

Az adó megállapítása és kivétele az egyes bizottságok részéről az ország egyes részeiben kifogásolható módon történik. Ezért felhívom figyelmüket, tegyék meg az intézkedéseket, hogy a törvényes előírásokat szigorúan respektálják, de anélkül, hogy ezeknek tulajdonságai igazságtalanságokat kreáljanak. Megengedhetetlen elutasítani a szabályszerűen vezetett könyvekkel be nyújtott bizonyítékokat, ha ez az elutasítás nincsen komoly indokokkal alátámasztva. Egyáltalában nem lehet elutasítani semmiféle felajánlott bizonyítást komoly indok nélkül. Nem tűrhető, hogy az adózók egész napokig várni legyenek kénytelenek, míg sorra kerülnek az adókövető bizottságoknál. Osszák fel a beidézetteket megfelelő arányban, délelőtre és délutánra, úgy, hogy a beidézés napján feltétlenül sorra kerüljenek.

Elitették a vaduzi emberablókat

A Rotter-fivérek támadói négy hónaptól egy évig terjedő börtöni kaptak

Vaduz, június 12. A Rotter-fivérek ellen elkövetett emberrablási támadás bűmpereinek tárgyalása véget ért és a bíróság kihirdette az ítéletet.

A tárgyalás utolsó napján Rotter Frigyes és nővére ápolási költségek fejében 3900 svájci frank kártérítés megítélését kérték, amely utóbbi összeget a lichtensteini szegényalap javára ajánlották fel. Özvegy Wolffné 800 svájci frankot kért készkiadásainak megtérítése fejében, ezenkívül négyezer belga frankot fájdalomdíj fejében. Valamennyi vádlott bejelentette, hogy elvben hajlandóak mindennemű kártérítésre.

A vád- és védbeszéd elhangzása után a bíróság este tizenegy órakor hirdette ki az ítéletet, mely szerint Schedler vádlottat tizenkét hónapi börtönre, Rheinbergert kilenc hónapi, Frommelt öt hónapi, Röcklet 4 hónapi börtönre ítélte, mert valamennyiüket bűnösnek találta a bíróság nyilvános erőszak és emberrablás kísérletének bűntettében. Özvegy Wolffné számára ápolási költség fejében 744 svájci frankot, kártérítés fejében 3077 belga frankot ítélt meg, míg Rotter Frigyes és nővérét a kártérítés tekintetében polgári bíróság elé utalták.

Goga és Iunian gyűlései

Bucuresti-Bukarest, június 12. A nemzeti agrárpárt vasárnap Caracalban tartott négygyűlést, amelyen a párt elnöke, Goga Octavian is beszédet mondott. Támadta a kormányt és annak a reményének adott kifejezést, hogy a nemzeti agrárpárt a jövőre.

A párt vezetői azután Turnu-Severinbe utaztak, ahol holnap bankettet rendeznek az ottani pártvezetőkkel.

A radikális pártgyűlés a bukaresti Gdeonban tartott négygyűlést. Itt Iunian is beszélt, aki hangsúlyozta, hogy az általa hirdettet pénzügyi elveket hiába mosolygották le, a londoni konferencián már ezek az elvek megvitásra kerülnek és előbbutóbb meg is fogják őket valósítani.

A liberális párt oltenitai gyűlésén Iamandi képviselő foglalkozott azokkal a hírekkel, hogy a párt esetleg Duca nélkül fog kormányt alakítani és hangsúlyozta, hogy az egész párt egységesen szolidáris elnökével. A jasi pártvezetést elnöke célzást tett arra is, hogy Bratianu Gheorghe pártjával hajlandók kibékülni.

Súlyos motorkerékpár-szerencsétlenség Ploestiben

Bucuresti-Bukarest, június 12. Ploesti mellett súlyos motorkerékpár-szerencsétlenség történt. Constantin Dragicescu fiatal ember kirándult és az oldali kocsiban magával vitte Barbulescu Ana na 17 és Incea Lisisa 18 éves urilányokat. Még eddig kiderítetlen okból a motorkerékpár az országúti árokba fordult, az oldalkocsi utasai messze ívből kirepültek és mindketten meghaltak. A fiatal embert életveszélyes sérülésekkel szállították a ploesti Schulier-féle kórházba.

Lényegesen leszállították Csehszlovákiában a munkanélküliek állami támogatását. Prágából jelentik: Kedden szükségrendelet fog megjelenni, amely lényegesen leszállítja a munkanélküliek állami támogatását. A legmagasabb támogatási összeg napi 18 korona helyett 12 korona lesz.

Szederkényi Anna: Felszabadultak. A kitérő író és ma asszonyának és vergődő korunknak legizőbb problémáit tárgyalja regényében. Ára csak 32 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Kémeket tartóztatott le a belgrádi rendőrség. Bécsből jelentik: A lapok belgrádi jelentése szerint a jugoszláv főváros rendőrsége több volt osztrák hadseregbeli tisztet kémkedés gyanúja miatt letartóztatott.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baros L. Pop (v. Brassai u.) 18. Telefon: 9-17.

Szinkör Mozgó

Kedd 3, 5, 7;

Szerda 3, 5, 7, 9;

Az őszi manőver

Hörbiger, L. Englisch.

Csütörtöktől 3, 5, 7 és 9-kor:

A magyar rapszódia

Willy Fritsch és Dita Parlo.

Taxa plátite No. 2247
da Baro Telefon Havonta évre 600. földre: 1 félére 6 detések KELET-aidóság keink utás megje

Harisny

Halad a haladás. Az ősemnyát, ma is seiyemh véletlenül. Tegnap gyek is se standardizálta által szerel dandyjeit e gukban is kárjait. A gyors nagy kultu Holnaptó gyei már e az ingerlő. Hogy po Harisnya ragadó láb változatban. Bizonyos. Különöse rendkívüli. királyok — És helyet melyike kácsolt ipari. Hiába: a van kikövez. A világi mint azok a risnya helye harisnyát fo. Hogy is n. Ste transz zik a világi. Haladunk.

Atmószf

A londoni sok lényeges tatkozni. De nem lesz vita. Hogy tud dönteni. Mert a ga a krízis fölé üteme megbé rejlenek, hogy getelik el má. Mi sem te hogy ezekben many se eme relemmel, m. Azonban m. A kormány összes beho. vetését. A p burkoló váme ellenkezik a szellemével. A magunkéva te. E követke másik hiba. Hiba, amit el valahol. A nis dátumhoz talok nem po rendeletet, ha vámhivatalok feszélyezte. Vagyis a p reskedőn, aki sze anélkül, pótilletéket. I ven mondják kereskedő. Ne térümi expedi. Így csináln londoni világg.

Tizenöt p

A londoni elian meghozta. Nem kell n. ujításból a v haszna; a hasz konferenciára. A plenáris delegátus csak tekintettel a szónoklatokra, előnyösnek mo. A világ sze